

Az EKB bankfelügyelete: az SSM 2018. évi felügyeleti prioritásai

A 2018-ra kitűzött felügyeleti prioritások az adott év súlyponti területeit jelölik ki. A felügyelt bankok előtt álló fő feladatok vizsgálatára építenek, figyelembe véve a gazdasági, szabályozói és felügyeleti környezet releváns folyamatait.

A bankszektort érintő kockázatokat az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködve térképezzük fel, és figyelembe vesszük a közös felügyeleti csoportoktól kapott információkat, az EKB mikro- és makroprudenciális elemzéseit, valamint a nemzetközi testületek beszámolóit. A bankszektort fenyegető kockázatok mögötti legfontosabb tényezők a tartósan alacsony kamatlábakkal jellemzett környezet, a jelentős nemteljesítő hitelállomány, a geopolitikai bizonytalanság, az euroövezet előtt álló strukturális gazdasági kihívások (ideértve a költségvetési egyensúlyi problémákat és az adósság fenntarthatóságával kapcsolatos aggályokat), a feltörekvő piacgazdaságok növekedési kilátásai, az új szabályozói kezdeményezésekre adott banki reakciók, a lakó- és kereskedelmi ingatlanok piacán zajló folyamatok, a kockázatok pénzügyi piaci átárazódása, a kiberbűnözés és informatikai zavarok, a visszaélésekkel kapcsolatos esetek, a nem banki szolgáltatók támasztotta verseny, a központi szerződő felek esetleges fizetéseképtelensége és a rugalmatlan üzleti környezet.

Az EKB bankfelügyelete felülvizsgálta a felügyeleti prioritásait annak érdekében, hogy a bankok hatékonyabban tudják kezelni a felsorolt feladatokat. A fentiekben kifejtett kockázati helyzet indokolja – bár módosításokkal – a 2017. évi kiemelt súlyponti területek fenntartását. 2018-ban a bankfelügyeletnek négy ilyen területe lesz:

1. az üzleti modellek és a jövedelmezőséget mozgató tényezők;
2. a hitelkockázat;
3. a kockázatkezelés;
4. több kockázati területet átfogó tevékenység.

Minden egyes prioritási terület esetében több felügyeleti kezdeményezés indul, amelyek teljes megvalósítása egy évnél is tovább tarthat.

- ✓ A banki jövedelmezőség elemzése
- ✓ Érzékenységi elemzés
- ✓ az IRRBB-ről

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Az IRRBB-re vonatkozó érzékenységelemzés figyelemmel kísérése

Üzleti modellek

A banki üzleti modellek és jövedelmezőséget erősítő tényezők 2018-ban is az EKB bankfelügyeletének kiemelten kezelt területei lesznek. A tevékenységek annak vizsgálatára összpontosítanak majd, hogyan alakul a bankok jövedelmezősége a jelenlegi környezetben, és milyen hatásai vannak a kamatlábckockázatnak a bankokra. Az EKB bankfelügyelete ehhez figyelembe veszi a banki jövedelmezőséget erősítő tényezők közelmúltban lezajlott horizontális elemzésének eredményeit. Ezen túlmenően, a banki könyvi kamatlábckockázatra (IRRBB) vonatkozó érzékenységelemzés megállapításai elősegítik, hogy a felügyelők nyomon tudják követni a kamatszint potenciális változásainak a bankokra gyakorolt hatását.

Hitelkockázat

- ✓ Az NTH-útmutatás közzététele

2018. évi felügyeleti intézkedés

- A banki NTH-stratégiák vizsgálata
- Az NTH-kkal kapcsolatos céltartalékképzés és leírás időszerszerűségének ellenőrzése

Nemteljesítő hitelek

A hitelkockázat 2018-ban is fontos felügyeleti prioritás lesz. Több hitelintézetnek továbbra is nagy a nemteljesítő hitelállománya (NTH), ez pedig végső soron negatív hatást fejthet ki a gazdaság bankhitellel való ellátására. Az NTH-állomány magas szintje kihat a tőkére és a finanszírozásra, csökkenti a jövedelmezőséget, következésképp visszafogja a lakossági és vállalati hitelkínálatot. Az NTH-k kiszámítása ennél fogva fontos mind a bankok életképessége, mind a makro-gazdasági teljesítmény szempontjából. Így az NTH-útmutatás közzététele után tovább folytatódik a bankokkal folytatott felügyeleti párbeszéd, amely elsősorban az NTH-stratégiák vizsgálatára, valamint az NTH-kkal kapcsolatos céltartalékképzés és leírás időzítésének javítására irányul. Emellett az NTH-munkacsoport folyamatosan támogatja a közös felügyeleti csoportokat, amelyek a nemteljesítő banki kitettségekkel kapcsolatos további intézkedéseket végzik és felügyeleti párbeszédet vezetnek.

- ✓ A kitettségi koncentrációk vizsgálatának helyszíni és helyszínen kívüli módszertana

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Az ingatlanpiaci kitettség vizsgálata
- A fedezetkezelési és -értékelési gyakorlat elemzése

Kitettségi koncentráció, fedezetkezelés és -értékelés

A banki kockázati kitettség meghatározott eszközosztályokban megfigyelhető koncentrációját a felügyeletnek továbbra is figyelemmel kell kísérnie. Ebben a tekintetben a hajóvásárlási kölcsönökkel összefüggésben már eredményesen alkalmazott, helyszíni és helyszínen kívüli elemeket ötvöző felügyeleti módszertant terveink szerint idővel egyéb eszközosztályokra, például az ingatlanokra is kiterjesztjük. A felügyelet figyelmének homlokterében emellett a banki fedezetkezelési és -értékelési gyakorlat fog állni.

Kockázatkezelés

Ez a súlyponti terület olyan elemeket foglal magában, amelyek változatlanul fontos szerepet töltenek be a banki kockázatkezelés szempontjából. A napi szintű felügyelet részeként számos olyan tevékenységre sor kerül mint például az olyan összetett pénzügyi eszközök monitorozása, mint a 2. és a 3. szintű pénzügyi instrumentumok. A következő kezdeményezések lesznek a figyelem középpontjában:

- ✓ A „TRIM-útmutató” első változatának kiadása

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Elemzés és párbeszéd a bankokkal
- Nyilvános konzultáció az EKB belső modellekről szóló útmutatójáról

A belső modellek célzott felülvizsgálata (TRIM)

A TRIM projekt 2018 és 2019 folyamán is folytatódik, azzal az átfogó céllal, hogy javítsa a bankok jóváhagyott, első pillérbeli belső modelljeinek hitelességét és igazolja ezek helyességét. A „TRIM-útmutató”, amelynek első változata 2017-ben jelent meg, bemutatja, hogyan tervezi foganatosítani az SSM a belső modellekhez kapcsolódó legújabb szabályozói követelményeket. Ez az útmutató vetette meg a projekt kivitelezési szakaszának az alapját. A 2018. évi tevékenységek szorosan kapcsolódnak majd a 2017-ben elért előrelépéshez – tovább folynak a hitel-, a piaci és a partnerhitel-kockázatra vonatkozó banki helyszíni vizsgálatok. Amint ezek eredményei rendelkezésre állnak, az EKB folytatja a horizontális elemzést, amely a felügyeleti utóintézkedésekhez és az útmutató átdolgozásához is információkkal szolgál. Az átdolgozás eredményét – „Az EKB útmutatója a belső modellekhez” – nyilvános konzultációra bocsátjuk. Az útmutató különböző részeiről a megjelenés sorrendjében, külön-külön folyik majd konzultáció.

- ✓ Az ICAAP és ILAAP eljárásokról szóló útmutató-tervezet közzététele

2018. évi felügyeleti intézkedés

- A banki ICAAP és ILAAP javítása
- Nyilvános konzultáció az átdolgozott útmutatóról

ICAAP és ILAAP

Az ICAAP és ILAAP eljárások alapvetőek a hitelintézetek tőke- és likviditás-megfelelésének kezelése szempontjából. Az eljárások javítását elősegítendő az EKB többéves tervet követ. A 2017-ben közzétett útmutató-tervezetről a bankokkal folytatott intenzív párbeszéd alapján – további visszajelzéseket is figyelembe véve – az EKB bankfelügyelete pontosítja és bővíti az ICAAP és ILAAP eljárásokról szóló felügyeleti útmutatását, amelyet 2018-ban, az év elején indítandó nyilvános konzultáció után véglegesít. Emellett a 2. pillér szerinti követelmények kockázati összetételét övező átláthatóság javítására irányuló feladatokat is végzünk.

- ✓ A bankok IFRS9-re való felkészültségének elemzése

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Az IFRS9 banki végrehajtásának utólagos monitorozása
- A bankok egyéb szabályozási változásokra való felkészültségének vizsgálata

Felkészültség az IFRS 9 standardra és más szabályozási változásokra

Mivel a bankokat számos szabályozási változás érinti, 2018-ban az EKB bankfelügyelete figyelemmel fogja kísérni, mennyire vannak felkészülve a bankok a releváns módosításokra, és hogyan alkalmazzák ezeket. Fontos változás az IFRS 9 bevezetése, melynek kapcsán a tematikus felülvizsgálat részeredményei kimutatták, hogy a bankoknak az új előírásra való felkészültségében és a végrehajtásban még van kívánnivaló. A közös felügyeleti csoportok ez irányú bankmonitorozása és utóellenőrzése folytatódni fog. A további olyan szabályozási változások, amelyekkel összefüggésben figyelemmel fogjuk kísérni a bankok felkészültségét: a nettó stabil

forrásellátottsági ráta (NSFR), a tőkeáttételi mutató, valamint a szavatolótőkére és jegybankképes forrásokra vonatkozó minimumkövetelmény (MREL).

Több kockázati területet átfogó tevékenység

A 2018-ra tervezett, több kockázati területre irányuló felügyeleti tevékenység körébe a stressztesztek, valamint a brexitre való folyamatos felkészülés tartoznak.

✓ Szakpolitikai állásfoglalások kidolgozása a brexitről

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Folyamatos párbeszéd a bankokkal a brexit kapcsán tett előkészületeikről

Felkészülés a brexitre

Az unióból való brit kilépés továbbra is kiemelt figyelmet kap a felügyelet 2018-as programjában. A hangsúly az előkészítő munkáról a kidolgozott szakpolitikai állásfoglalások gyakorlati alkalmazására tevődik át. Az EKB – az INH-k közreműködésével – folytatja a bankok arra vonatkozó terveinek értékelését, hogyan helyezik át tevékenységüket az Egyesült Királyságból az euroövezetbe, kitérve a működési engedély kiadása iránti kérelmekre is. Különös figyelmet fordítunk majd az elfogadott állásfoglalások tiszteletben tartására elsősorban azért, hogy elkerüljük a valós tevékenységet nem folytató „fantomintézmények” alapítását az SSM-országokban. Az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése több euroövezeti székhelyű jelentős hitelintézetet is érint. A közös felügyeleti csoportok továbbra is aktívan együttműködnek a brexit által érintett jelentős pénzügyi intézetekkel, és szorosan figyelemmel kísérik a bankok vészhelyzeti terveinek továbbfejlesztését és kivitelezését.

2018. évi felügyeleti intézkedés

- Az EBH EU-szintű stressztesztje és az EKB stressztesztje

Stressztesztek

A jelentős hitelintézetek legközelebbi felügyeleti stressztesztjeire 2018 folyamán kerül sor. A két egymást kiegészítő vizsgálat egyikében kiválasztott nagyobb jelentős bankok vesznek részt az Európai Bankhatóság által koordinált, uniós szintű stresszteszten, míg a másikat az EKB végzi el az EU-szintű stressztesztből kimaradt jelentős hitelintézeteken. A stressztesztek felhasználhatók a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásban (SREP), erősítik a bankok saját stressztesztelési és kockázatkezelési képességeit, továbbá különféle kockázati kategóriákra kiterjedő kvantitatív értékelést nyújtanak a bankok kockázati profiljairól.

Az említett kockázatok és felügyeleti prioritások felsorolása nem tekinthető teljesnek. Az anyagunkban nem taglalt különféle tevékenységek, például az informatikai és kiberbűnözési kockázatok kezelése, folyamatosan zajlik. Ezenkívül elképzelhető, hogy az egyes bankok szintjén, az adott hitelintézet kockázati profiljának figyelembevételével eltérő felügyeleti megközelítést kell alkalmazni. Mindazonáltal a felügyeleti prioritásoknak köszönhetően garantálható, hogy az egyes bankokra alkalmazott felügyeleti intézkedések koordinálása megfelelően összehangolt, arányos és hatékony legyen, ami az esélyegyenlőséget és a felügyelet eredményességét is javítja.